

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 09-06-2020 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

IV.502.3.2020.KD

**Pan Senator RP
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej Senatu RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku z otrzymaniem przez Rzecznika Praw Obywatelskich informacji o rozpoczęciu przez Senat RP prac legislacyjnych w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 138), wraz z prośbą o wyrażenie przez Rzecznika opinii na temat rozwiązań zaproponowanych w tym projekcie, Rzecznik Praw Obywatelskich przekazuje swoje uwagi w tej sprawie.

W dniu 19 maja 2020 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał ustawę z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (data ogłoszenia: 29 maja 2020 roku, Dz.U. 2020 poz. 956). W dniu 3 czerwca 2020 roku do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 138) zawierający propozycje zmian w przepisach nowelizowanych wyżej opisaną ustawą.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do proponowanych w projekcie senackim zmian w rzeczonyj ustawie wskazać należy, że w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich projekt dotknięty jest kilkoma wadami, które mogą rodzić kontrowersje w praktyce stosowania projektowanych rozwiązań prawnych, a na które chciałbym zwrócić uwagę poniżej:

I. Omówienie projektu nowelizacji ustawy o Policji oraz ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych

1) Pozytywnie należy ocenić proponowaną zmianę dotyczącą usunięcia dodatku w postaci określenia „Fundusz Sprawiedliwości”, jaki towarzyszy nazwie „Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej”, gdyż określenie „Fundusz Sprawiedliwości”, zgodnie z art. 43 § 1a k.k.w.¹ jest skrótem nazwy Funduszu, nie zaś nazwą (vide art. 1 pkt 5 lit. a *tiret* drugie oraz art. 2 pkt 7 lit. a *tiret* drugie projektu).

2) Trafnie również w projekcie spostrzeżono, że swoistą niekonsekwencją na gruncie nowych przepisów jest umożliwienie osobie stosującej przemoc zabrania przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy lub będących własnością tej osoby zwierząt domowych jedynie ze wspólnie zajmowanego mieszkania, podczas gdy wydawany wobec takiej osoby nakaz lub zakaz ma obejmować również bezpośrednie otoczenie wspólnie zajmowanego mieszkania. Oczywistym jest, że potrzebne obowiązemu przedmioty lub należące do niego zwierzęta mogą znajdować się także w przestrzeni bezpośredniego otoczenia mieszkania (vide art. 1 pkt 2 lit. b i pkt 3 lit. b-d oraz art. 2 pkt 4 lit. b i pkt 5 lit. b-d projektu).

3) Można mieć zastrzeżenia, czy jednoznaczne przesądzenie o tym, że osoba stosująca przemoc w rodzinie nie może być obecna przy przesłuchaniu przeprowadzonym w trybie nowego art. 15ab ust. 4 ustawy o Policji² albo art. 18b ust. 4 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych³, jest rozwiązaniem prawidłowym (vide art. 1 pkt 1 i art. 2 pkt 3 projektu). Wydaje się, że decyzję o możliwości wzięcia udziału w przesłuchaniu winien móc każdorazowo podjąć odpowiednio funkcjonariusz Policji albo żołnierz Żandarmerii Wojskowej dokonujący przesłuchania. Pod rozwagę projektodawców należy poddać zastosowanie w przypadku przesłuchiwanie świadków stosowania przemocy w rodzinie zbliżonego rozwiązania do przyjętego w art. 390 § 1 i 2 k.p.k.⁴ w związku z art. 375 § 2 k.p.k., w ramach którego funkcjonariusz Policji i odpowiednio żołnierz Żandarmerii Wojskowej w wypadkach, gdy należy się obawiać, że obecność osoby stosującej przemoc w rodzinie mogłaby oddziaływać krępująco na zeznania świadka, miałby możliwość przesłuchania danej osoby pod nieobecność osoby stosującej przemoc w rodzinie. Następnie po dokonaniu takiego przesłuchania funkcjonariusz Policji albo żołnierz Żandarmerii, o ile spełnione zostaną przesłanki odpowiednio z art. 15ab ust. 9 ustawy o Policji i art. 18b ust. 9 o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, dokonujący wysłuchania osoby stosującej przemoc winien mieć obowiązek poinformowania tej osoby o treści złożonych pod jej nieobecność zeznań oraz obowiązek umożliwienia tej osobie odniesienia się do nich w ramach wysłuchania. Proponowane tu rozwiązanie w należyty sposób zabezpieczy interesy osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, a w sytuacjach spornych, jego

¹ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 523 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.).

³ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 431).

⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.).

częściowo kontrydiktoryjny charakter, zabezpieczy słusze interesy osoby stosującej przemoc w rodzinie.

4) Pozytywnie należy ocenić doprecyzowanie wymogu dotyczącego zawiadomień kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, aby były one zrozumiałe, napisane prostym, jasnym językiem (*vide* art. 1 pkt 2 lit. c i pkt 4 projektu oraz art. 2 pkt 4 lit. c i pkt 6 projektu). Trafnie projektodawcy wskazali, że bardziej precyzyjne będzie zatem wskazanie ministrom upoważnionym do wydania rozporządzeń, że zawiadomienie powinno być zrozumiałe dla osób, które nie korzystają z „profesjonalnej pomocy prawnej”.

5) Zmiany proponowane w odniesieniu do art. 15ad ust. 1 zdanie drugie ustawy o Policji i art. 18d ust. 1 zdanie drugie ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, choć, jak wskazano w uzasadnieniu projektu, mają mieć głównie charakter redakcyjny i eliminować błąd składniowy polegający na niepoprawnym zastosowaniu imiesłowowego równoważnika zdania, to w niewystarczający sposób oddają różnicę pomiędzy doręczeniem, a uznaniem doręczenia za dokonane (*vide* art. 1 pkt 2 lit. a i art. 2 pkt 4 lit. a projektu). Zwrot zaproponowany w projekcie w postaci „wraz ze wskazaniem przyczyny takiego sposobu doręczenia” zaciera wskazaną różnicę i pozostaje w sprzeczności z rozwiązaniem przyjętym odpowiednio w art. 15ad ust. 2 ustawy o Policji i art. 18d ust. 2 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych. Skoro doręczenie uważa się za dokonane, to konsekwentnie na nakazie lub zakazie winna się znaleźć nie wzmianka zawierająca „przyczynę takiego sposobu doręczenia”, a wzmianka wskazująca przyczynę uznania doręczenia za dokonane, a zatem wzmianka wskazująca przyczynę umieszczenia zawiadomienia o ich wydaniu. Proponowane tu rozwiązanie pozwoli zachować wewnętrzną spójność rozwiązań prawnych przyjętych w art. 15ad ust. 1 zdanie 2 i art. 15ad ust. 2 ustawy o Policji oraz odpowiednio art. 18d ust. 1 zdanie drugie i art. 18d ust. 2 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych.

6) Pozytywnie należy ocenić intencję proponowanych zmian w art. 15ae ust. 1 ustawy o Policji oraz art. 18e ust. 1 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (*vide* art. 1 pkt 3 lit. a i art. 2 pkt 5 lit. a projektu). O ile, jak wynika z uzasadnienia projektu, intencją stojącą za tą propozycją jest takie ukształtowanie regulacji dotyczącej sporządzania protokołu z czynności opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia przez osobę, wobec której wydano nakaz lub zakaz, aby poza tą ostatnią osobą obowiązkiem złożenia podpisu na protokole objęta była nie każda osoba pełnoletnia, która przebywa w owym wspólnym mieszkaniu, lecz dorosła osoba dotknięta przemocą w rodzinie i to tylko wówczas, gdy uczestniczy w protokołowanej czynności, tak projektowane rozwiązanie nie zabezpiecza interesów zarówno osoby dotkniętej przemocą, jak i osoby stosującej przemoc w wystarczającym stopniu. Obecnie przyjęte rozwiązanie nakazuje złożenie podpisu pod protokołem każdej

pełnoletniej osobie uczestniczącej w czynności, a zatem osobie dotkniętej przemocą, osobie stosującej przemoc oraz osobom uczestniczącym w tej czynności. Należy przyjąć, że w czynności opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, będzie brała udział osoba dotknięta przemocą wraz z inną upoważnioną przez nią osobą, albo też nie będzie brała udziału osoba dotknięta przemocą, a będzie brała udział sama osoba upoważniona przez osobę dotkniętą przemocą. Należy przyjąć takie rozwiązanie, które nie wykluczy możliwości złożenia podpisu pod protokołem osobie upoważnionej przez osobę dotkniętą przemocą. Wydaje się, że w tym zakresie warto pod rozwagę projektodawców poddać formułę „który podpisuje ta osoba oraz pełnoletnia osoba dotknięta przemocą w rodzinie uczestnicząca w czynności lub pełnoletnia osoba uczestnicząca w czynności upoważniona przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie”. Taka formuła będzie spójna z rozwiązaniem uchwalonym w art. 15ae ust. 5 ustawy o Policji i art. 18e ust. 5 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, a także zminimalizuje liczbę osób, które będą „uwikłane” w zdarzenia mające miejsce po wydaniu nakazu lub zakazu.

7) Trafnie projektodawcy wskazali, że termin na rozpatrzenie zażalenia wniesionego przez obowiązanego, wyznaczony sądowni w art. 15aj ust. 2 ustawy o Policji oraz w lustrzanym przepisie art. 18j ust. 2 o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, jest za długi. Projektowane rozwiązanie wymaga jednak doprecyzowania (*vide* art. 1 pkt 6 i art. 2 pkt 8 projektu). Zaproponowane rozwiązanie w postaci „Sąd rozpoznaje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 48 godzin” nie zawiera wskazania momentu początkowego dla liczenia terminu i przez to może prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych, gdyż termin 48 godzin może być liczony od chwili albo od dnia złożenia zażalenia, od chwili albo od dnia wpłynięcia zażalenia do sądu, czy też od początku doby następującej po dobie, w której zażalenie wpłynęło do sądu. Mając na uwadze powyższe w tym zakresie warto pod rozwagę projektodawców poddać formułę „Sąd rozpoznaje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 48 godzin od chwili wpływu zażalenia do sądu”. Wpisanie w art. 15aj ust. 2 ustawy o Policji oraz w art. 18j ust. 2 o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych zamiast obecnego zwrotu „nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia jego wpływu do sądu”, zwrotu „nie później jednak niż w ciągu 48 godzin od chwili wpływu zażalenia do sądu” w prosty i precyzyjny sposób unormuje sytuację i nie pozwoli na powstanie wskazanej rozbieżności interpretacyjnej.

8) Nie można również tracić z pola widzenia, iż zgodnie z k.p.c.⁵ do obliczania terminów określonych w Kodeksie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego⁶. Kodeks cywilny w art. 110-116 nie przewiduje w ogóle terminów liczonych w godzinach. Dlatego też ogólne

⁵ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019r., poz. 1460 ze zm.)

⁶ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019r., poz. 1445 ze zm.)

zasady liczenia terminów w procedurze cywilnej nie będą miały w tym przypadku zastosowania. Rodzi to potrzebę unormowania zasad obliczania terminu 48 – godzinnego, gdyż ten, jako pewne *novum* w procedurze cywilnej, powinien być dokładnie i precyzyjnie określony. Jako zasadna jawi się zatem autonomiczna regulacja dookreślająca sposób obliczania terminu tak, aby nie było w tym względzie żadnych wątpliwości. Wskazane przez projektodawców rozwiązanie przyjęte w art. 12b ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁷ także winno zostać doprecyzowane.

II. Propozycje dalszej nowelizacji:

1) Uchwalone art. 15aa ustawy o Policji i art. 18a ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych zmiany upoważniają odpowiednio funkcjonariusza Policji albo żołnierza Żandarmerii Wojskowej do wydania wobec osoby, która swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Na podstawie uchwalonych art. 15aj ust. 1 ustawy o Policji i art. 18j ust. 1 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych osobie, wobec której wydano nakaz lub zakaz przysługuje zażalenie do sądu. Zażalenie wnosi się w terminie 3 dni od dnia doręczenia nakazu lub zakazu. W przypadku niewniesienia zażalenia ani też wniosku o zabezpieczenie do sądu, na podstawie uchwalonych rozwiązań odpowiednio funkcjonariusz Policji albo żołnierz Żandarmerii Wojskowej w razie zmiany okoliczności nie ma uprawnień do zmiany nakazu i zakazu. Uchwalone rozwiązania prawne w stosunku do funkcjonariusza Policji i żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie przewidują odpowiednika projektowanego art. 560⁷ ust. 2 zdanie drugie k.p.c.⁸, w którym przyjmuje się w odniesieniu do postanowienia o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, że „sąd może je zmienić lub uchylić w razie zmiany okoliczności, nawet gdy jest prawomocne”. Pod rozwagę projektodawców należy poddać potrzebę dodania do projektu lustrzanych rozwiązań w stosunku do nakazu i zakazu wydawanego na podstawie art. 15aa ust. 1 ustawy o Policji i art. 18a ust. 1 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych.

⁷ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

⁸ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.).

2) Co do zasady pozytywnie należy ocenić wprowadzenie nowego typu czynu zabronionego w uchwalonym art. 66b k.w.⁹ Unormowanie wskazanej kwestii w Kodeksie wykroczeń, a nie w Kodeksie karnym w sposób wystarczający zabezpiecza prawa osoby pokrzywdzonej przemocą a jednocześnie nie stanowi nadmiernej ingerencji państwa w prawa i wolności konstytucyjne, spełniając tym samym wymogi wynikające z zasady proporcjonalności z art. 31 ust. 1 Konstytucji i zasady *ultima ratio* prawa karnego leżącej u podstawy zasady państwa prawnego z art. 2 Konstytucji.

Zastrzeżenia budzi jednak treść art. 66b pkt 2 k.w. w postaci „postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, którym nakaz lub zakaz, o których mowa w pkt 1, został przedłużony”. Wynika z niej, że art. 66b pkt 2 k.w. nie znajdzie zastosowania w przypadku, gdy sąd na podstawie uchwalonego art. 755² § 1 k.p.c. udzieli zabezpieczenia nie przez przedłużenie obowiązywania nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 15aa ust. 1 ustawy o Policji lub art. 18a ust. 1 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, gdyż albo nakaz lub zakaz, o których mowa w art. 66b pkt 1 k.w. nie zostały wydane albo upłynął już 14 dniowy termin od ich wydania (*vide* art. 15ak ust. 1 ustawy o Policji i art. 18k ust. 1 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych). Pod rozważę projektodawców należy poddać potrzebę dodania do projektu formuły art. 66b pkt 2 k.w. w postaci „postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w tym postanowienia, w którym nakaz lub zakaz, o których mowa w pkt 1, został przedłużony”. Uchwalony art. 66b pkt 2 k.w. będzie wówczas zachowywał spójność z uchwalonym art. 755² § 1 k.p.c.

3) Wskazać również należy, że obowiązek powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób, obowiązek powstrzymywania się od zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, czy obowiązek opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zgodnie z art. 67 § 3 k.k. (warunkowe umorzenie postępowania), art. 72 § 1 pkt 7a i 7b k.k. (warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności) i art. 159 § 1 k.k.w. (warunkowe przedterminowe zwolnienie z reszty kary pozbawienia wolności) można orzec jako środki probacyjne albo zgodnie z art. 39 pkt 2b i 2e k.k. w zw. z art. 41a k.k. jako środki karne, czy w końcu na podstawie art. 35 § 4 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 7a k.k. nakaz powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do

⁹ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 821 z późn. zm.).

pokrzywdzonego lub innych osób może stanowić element kary ograniczenia wolności. Wobec specyfiki spraw, których dotyczą uchwalone i będące przedmiotem senackiego projektu rozwiązania prawne, pomimo funkcjonującej w systemie prawa zasady *ultima ratio* prawa karnego leżącej u podstaw zasady państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji, zasadne jest ustalenie reguł kolizyjnych pomiędzy środkami, które mogą być stosowane na podstawie ustawy o Policji i ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, a środkami, które mogą być stosowane w postępowaniu karnym na podstawie Kodeksu karnego¹⁰ czy Kodeksu karnego wykonawczego.

4) Wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich budzi w dalszym ciągu wprowadzenie w ustawie z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw regulacji przewidzianej w ustępie 3 art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, według której osoba pełnoletnia, która pozostała w mieszkaniu, jest zobowiązana do ponoszenia m.in. czynszu lub kosztów bieżącego zarządzania nieruchomością, chyba że względem niej osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana do świadczeń alimentacyjnych.

Rzecznik Praw Obywatelskich nie znajduje powodu, aby zmieniać ogólne reguły dotyczące obowiązku ponoszenia opłat za różnego typu lokale, a przepis art. 11a ust. 3 ma właśnie charakter przepisu szczególnego, który modyfikuje te reguły. A przecież fakt opuszczenia lokalu (mający charakter czasowy) nie pozbawia tytułu prawnego osoby stosującej przemoc i nie powinien mieć znaczenia dla jej odpowiedzialności za opłaty za mieszkanie. Jeżeli przepis ten ma na celu zwolnienie osoby stosującej przemoc z obowiązku wnoszenia opłat, to znaczy, że osoba ta uzyska zupełnie nieuzasadniony przywilej (ulgę), w sytuacji, gdy to jej przysługuje tytuł prawny do lokalu i na niej spoczywał wcześniej obowiązek regulowania opłat. W wielu przypadkach (w lokalach zajmowanych na zasadzie najmu czy spółdzielczych) osoba pełnoletnia i tak jest odpowiedzialna (solidarnie) za opłaty wraz z głównie zobowiązanym. Ponadto, bardzo często ofiary przemocy domowej są jednocześnie uzależnione ekonomicznie od sprawcy i perspektywa ustawowego obowiązku przejęcia ciężaru utrzymania mieszkania może je zniechęcić do wystąpienia do sądu z wnioskiem, o jakim mowa w art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Na koniec podkreślenia wymaga, że żądanie zobowiązania przez sąd danej osoby do opuszczenia mieszkania przysługuje osobie dotkniętej przemocą w rodzinie niezależnie od tego, czy sprawcy przemocy można zarzucić popełnienie przestępstwa. Istnieją zatem sytuacje, gdy osoba dotknięta przemocą korzysta jedynie albo w pierwszej kolejności ze środków ochrony na drodze sądowej cywilnej występując do sądu np. z żądaniem nakazania opuszczenia mieszkania przez osobę stosującą przemoc. Na gruncie nowych regulacji osoba dotknięta przemocą będzie mogła jednocześnie w jednym wniosku zgłosić żądanie

¹⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 z późn. zm.).

orzeczenia o zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Niewątpliwie w wyznaczonym przez sąd/policję/żandarmerię wojskową bezpośrednim otoczeniu mieszkania, którego dotyczy zakaz zbliżania się, osoba dotknięta przemocą będzie mogła czuć się bezpiecznie. Natomiast poza tym obszarem nie będzie miała możliwości realnego i całkowitego odizolowania się od sprawcy, bowiem na gruncie dotychczasowych, jak też nowych regulacji prawnych, nie ma środka prawnego, w ramach którego mógłby zostać orzeczony doraźny zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą, o ile nie toczy się postępowanie karne, w ramach którego środek taki może zostać zastosowany. Nowe regulacje, choć mocno rozszerzają zakres ochrony osoby dotkniętej przemocą, to jednak nie są wystarczające i nie wypełniają wymogów art. 52 Konwencji Stambulskiej, który stanowi „Strony przyjmą konieczne środki ustawodawcze lub inne środki umożliwiające właściwym władzom nakazanie sprawcy przemocy domowej, w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia, opuszczenia miejsca zamieszkania ofiary lub osoby zagrożonej, na odpowiedni okres oraz zakazania sprawcy wchodzenia do lokalu zajmowanego przez ofiarę lub osobę zagrożoną lub kontaktowania się z ofiarą lub osobą zagrożoną. Środki podejmowane zgodnie z niniejszym artykułem będą dawać pierwszeństwo bezpieczeństwu ofiar lub osób zagrożonych”. Nadal nie jest więc spełniony standard wynikający z art. 52 Konwencji (natychmiastowy zakaz zbliżania się do OSOBY, nie mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia). Ochrona osoby dotkniętej przemocą doznaje zatem istotnej luki, która jak najszybciej powinna zostać wypełniona przez ustawodawcę.

Uwagi powyższe przekazuję Panu Przewodniczącemu działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020r., poz. 627) z nadzieją, że okażą się one pomocne w rozpoczętych w Senacie RP pracach nad nowelizacją ustaw we wskazanym zakresie.

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/